

Изх. № _____ / _____ г.

ДО

Г-Н СИМЕОН ДЯНКОВ –

ВИЦЕПРЕМИЕР, МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ
ЗА ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ОТНОСНО: Намаляване дела на сивата икономика, разширяване на националната платежна инфраструктура, ползване на картови плащания, обхват на услугите и банкова система

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДЯНКОВ,

Приложено Ви изпращаме пакет от предложения за модернизиране на платежните системи и банковата инфраструктура, повишаване на сигурността и премахване на бюрократичните ограничения пред безкасовите разплащания, ограничаване на едностранно предприемани промени на условия по кредитите, увеличаване на конкуренцията между банките и др.

Предлагаме приложеният по-долу пакет от мерки да бъде включен за обсъждане в дневния ред на Националния съвет за тристранно сътрудничество.

На разположение сме за дискусия по конкретните предложения, в продължение на успешния ни диалог досега.

Приложение: Предложения на БСК за намаляване дела на сивата икономика, разширяване на националната платежна инфраструктура и обхвата на услугите на банкова система

С УВАЖЕНИЕ,

БОЖИДАР ДАНЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ

ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА БСК ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА СИВАТА ИКОНОМИКА, РАЗШИРЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ПЛАТЕЖНА ИНФРАСТРУКТУРА И ОБХВАТА НА УСЛУГИТЕ НА БАНКОВА СИСТЕМА

Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес, в качеството си на национално представителна работодателска организация, работи системно за подобряване на бизнес средата, намаляване дела на сивата икономика, вкл. чрез въвеждане на електронни форми на плащане и изграждане на съвременна инфраструктура на платежните системи.

По предложение на БСК от 2004 г. беше драстично намален от 23 на 4 броят на платежните нареждания, подавани през банковата система за социално осигурителните плащания и приходния данък, което рязко намали разходите на работодателите за обслужване на тези плащания.

Пак по наше предложение от 2007 г. стартира процесът по изграждане на връзка между касовите апарати на търговските дружества със системата на НАП. Убедени сме, че чрез тази мярка ще се осветлят огромна част от оборотите на търговците, ще се повиши събираемостта на данъци и акцизи и, не на последно място – ще се подобри конкурентната среда, в полза на коректните данъкоплатци.

През 2011 г. стартира реализацията на друго наше предложение – инсталирането на POS-терминали в държавните и общинските администрации, което прави възможно плащането на данъци и такси електронно, а не само по банков път с платежни нареждания. По този начин се намаляват разходите, съответно – тежестта на административното обслужване върху бизнеса и останалите потребители.

По всички тези мерки БСК работи активно в партньорство с Банксервиз АД, със съдействието на Националната агенция по приходите и Националния осигурителен институт, в рамките на създадените работни групи. За реализацията на последното предложение получихме подкрепа от Парламентарната група на ГЕРБ и Министерството на финансите.

Тези, както и други наши предложения в сферата на финансите, целят намаляване дела на сивата икономика, създаване на по-добра бизнес среда, вкл. намаляване на разходите на бизнеса и повишаване ефективността на комуникацията му с администрацията.

В продължение на активната ѝ политика за подобряване на бизнес средата в България, БСК разработи настоящия пакет от предложения за модернизирани платежните системи и банковата инфраструктура, повишаване на сигурността и премахване на бюрократичните ограничения пред безкасовите разплащания, ограничаване на едностранно предприемани промени на условия по кредитите, увеличаване на конкуренцията между банките и др.

I. Намаляване дела на сивата икономика:

1. Ускорено въвеждане на задължително плащане на трудовите и приравнени към тях възнаграждения по електронен път, чрез платежни карти, като част от мерките за намаляване размерите на укрити и неплатени социални и други осигуровки.
2. Разширяване на националната платежна инфраструктура, в унисон с наложените европейски практики и стандарти, вкл. чрез пълно покритие от POS-терминални устройства, чрез фиксирани и мобилни комуникации в малките населени места.

Ефект: Допринасяне за възможността потребителите да ползват средствата си по електронни платежни карти, без това да е свързано с допълнителни транспортни, времеви и други разходи;

3. Разширяване предлагането на услугата „cash back“ посредством POS-терминални устройства, за получаване на пари в брой към направена покупка/заплащане при търговци, пощенски офиси, ресторанти, тото пунктове и др.;

Ефект: Особено изразен за населени места с липса на банкомати, позволяващи на потребителите достъп до средствата им и разширена услуга, както и оптимизиране на разходите за управление на налични пари.

4. Постепенно въвеждане на нов тип системи за плащане от типа „Instant Payments“, с цел намаляване на транзакционните разходи за картодържателя и времето за окончателно разплащане към търговеца;

Ефект: Въпреки че световната практика показва приложимост на услугата за ограничен размер на средствата по единична транзакция, същата се извършва в реално време, без допълнителни такси и комисионни по транзакциите за картодържателя, като търговецът получава информация, че плащането е направено и е неотменимо;

II. Модернизирани и диверсификация на платежната инфраструктура:

5. Нормативен регламент за развитие на единна инфраструктура за POS-терминалните устройства. При търговците и при публичните институции да се въведе принципът „Един търговец - един POS-терминал“, каквато е действащата практика в страни като Швейцария, Австрия и др.

Ефект:

- Намаляване на разходите на банките по изграждане на съответната инфраструктура за закупуване, инсталиране и поддръжка на POS-терминалните устройства;
 - Намаляване на броя на POS-терминалните устройства при един и същ търговец;
 - Сnižаване на разходите, които се начисляват към потребителите и търговците.
6. Изграждане на терминални зони за 24-часово електронно банкиране с пълен обхват на банковите услуги;
 7. Ускоряване на възможностите на платежните системи за внасяне/захранване на средства по сметки и извършване на разплащания чрез ATM-мрежите в страната, най-вече към ютилити компаниите и публичния сектор, което към настоящия момент е слабо застъпено;
 8. Ускоряване на изграждането и въвеждане на възможност за плащания чрез комбиниран вариант – с телефонни и други мобилни устройства, на база ползване на SIM-карти, като носител на информация и начин за авторитизация (mobile banking). Възможност за ползване на SIM-карта за авторитизация на: ID карта, Електронен портфейл, медицинска здравна карта, ATM-карта, дебитна карта, карта за национална транспортна мрежа и др.

Ефект:

- Подпомагане на банковата инфраструктура, която не е достатъчно добре развита (сравнено със САЩ и Западна Европа);
 - Съчетание на удобство и сигурност за извършване на транзакции при драстично намаляване разходите, обслужване с по-малко ресурси, респ. - по-ниски крайни цени за потребителите;
 - Много по-голямо покритие на услугите, в сравнение с мрежата от банкомати и банкови клонове в страната, вкл. касаещо малки населени места с неразвита банкова инфраструктура;
 - Липса на ограничения, свързани с работно време на банкови офиси и салони, практически 24-часова зона за разплащане.
10. Иновативно прилагане на снимка на картодържателя върху пластиката, което би увеличило сигурността на картовите разплащания и би довело до отпадане на необходимостта от удостоверяване на самоличността на картодържателя с друг допълнителен документ, като лична карта, паспорт или шофьорска книжка, което е действаща практика във водещи световни банки;
 11. Премахване на излишните бюрократични ограничения при извършване и потвърждения на плащания чрез банкови платежни карти, в т.ч. изискването за допълнително полагане на подпис върху разписките при извършена транзакция, дори в случаите на задължително въвеждане на персонален идентификационен код, заместващ персоналния подпис, по смисъла на ЗПУПСИ;
 12. МФ да разшири възможностите за ползване на таксови марки, като конкурентно платежно средство по плащането на данъци и такси за административни услуги.

III. Прилагане на хармонизирани правила, увеличаващи конкуренцията между банковите институции, равно третиране на кредитори и кредитополучатели, ограничаване на едностранно предприемани промени в условията на договора и намаляване нивата по начислявани такси по извършвани плащания чрез SEPA-стандарта:

12. **Нормативно регулиране и ограничаване на действащата практика за едностранна промяна клаузите по сключени и действащи кредитни и депозитни договори, в т.ч.:**
 - 12.1. В случай на промяна на договорени условия по депозитен договор да се прекрати същият, без загуба на лихвените начисления, действащи до момента на промяната, вкл. и чрез пренасочването му към конкурентна институция без утежнения и начисляване на касови такси за изплащане на сума на дата, различна от падежната;
 - 12.2. В случай на промяна на договорени условия кредитополучателят да може да прекрати ползван кредит, вкл. и чрез рефинансиране от конкурентна институция, без утежнения и начисляване на допълнителни наказателни такси и комисионни от страна на кредитора;

12.3. При възходящ пазарен тренд да се извършва реципрочно увеличение на лихвите и по пасивните операции (депозитите).

13. Засилване на конкуренцията между банковите институции чрез:

13.1. Прилагане на ясни, прозрачни и пазарни принципи при определяне размера на лихвените проценти: Прилагане на фиксирани лихвени проценти, а при плаващите лихви – задължително използване на прозрачни индекси като LIBOR, EUROBOR, към които се добавят надбавките за риск;

Ефект: Ясна и предвидима възможност за планиране разходите на икономическите субекти с прилагане на пазарни индекси при формиране на отделните компоненти на лихвените проценти и ограничаване на такива като БЛП (базов лихвен процент).

13.2. Нормативен регламент на БНБ за публикуване и публичен достъп на официален, специализиран сайт на тарифите на банковите и кредитни институции във формат, позволяващ автоматизирана обработка (извличане) на данните по видове услуги, стойност, тяхното обобщаване в единна база данни за анализ и информация;

14. Пълно и ефикасно прилагане на SEPA-стандарта за плащане, вкл.:

14.1. Ограничаване практиката в банковата система за налагане на такси за входящи трансакции, което е в противоречие с цитирания стандарт, по който по-голяма част на българските банкови институции са страна.

14.2. SEPA-стандартът да бъде разпространен и върху плащанията с местни дебитни карти при извършване на трансакции на територията на страни в ЕС.

Българските банки, включени в SEPA, събират такси по съответните си институционални тарифи, вкл. за входящи преводи, въпреки че:

- голяма част от българските банки са приели стандарта SEPA за разплащания с EUR;
- има изградена и функционираща архитектура от страна на БНБ за работа на TARGET 2;
- функционира платежната система БИСЕРА 7-EUR на „Банксервиз“ АД за обслужване на преводи в евро, базирана изцяло на стандартите SEPA за превод и директен дебит.

Това води до увеличени трансакционни разходи между бенефициерите от Австрия, Белгия, България, Кипър, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Холандия, Полша, Португалия, Румъния, Словакия, Словения, Испания, Швеция, Швейцария, Великобритания, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

Голяма част от предложенията за оптимизиране на трансакционните разходи в зоната на общността би могло да се извърши и без Република България да е приела еврото като официална платежна валута.

15. Задължително нормативно регулиране на процесите по избор и договаряне на обслужващи банкови институции за всички органи и организации, предоставящи обществени услуги и ползващи бюджетни кредити (вкл. НОИ, МВР, МО, МОМН и др.), чрез търгови процедури с публично достъпни параметри и условия, в т.ч.:

15.1. Изискване разплащанията с електронни платежни карти да стават безтарифно. Доходът на търговските банки да бъде за сметка на големите маси финансови средства, които генерират по тези плащания;

15.2. В обществената поръчка на НОИ за избор на обслужващи банки задължително условие да е изискването да се гарантира услугата „cash back“.

Ефект: Стимулиране на конкуренцията между банките за предлагане на по-изгодни и пазарни условия; Намаляване на административните разходи на потребителите.

16. Спешни законодателни мерки за предотвратяване на възможността за обявяване на несъстоятелност на търговци със задна дата, при което рязко се обезценяват или се нулират активите, обезпечавачи получени кредити. Поставянето на банките в условия да притежават необезпечение вземания ги принуждава да правят допълнителни провизии, което оскъпява кредитите и води до системен риск.

17. Подкрепяме позицията на МФ и БНБ за отклоняване предложенията за въвеждане на допълнителен данък върху всички финансови трансакции. БСК счита, че това е своеобразно допълнително и косвено облагане, без това да води до подобряване на бизнес средата и намаляване на системния риск. Въвеждане на нова банкова такса, освен заплащаната до момента банкова такса за услугата, ще наложи удържане на допълнителна публична такса, което не кореспондира с постигнатия консесус за действия по намаляване плащанията в брой.